

ČITA
številka
Vaša na
slošnega
je list Vi
imeti naro

mo, poglejte na
va za dan, ko
e. V teh časih
en, potrebu-
e. Skušajte
j plačano.

Periodical
Division
Library of Congress

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Registered as Second Class Matter September 22nd, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 13. — Štev. 13.

(Telephone: Chelsea 3-1242)

NEW YORK, WEDNESDAY, JANUARY 20, 1943. — SREDA, 20. JANUARJA, 1943

RA NEKAJ VEČ KOT
na dan dobivate...
2c GLAS NARODA
PO POŠTI NARAVNOST NA DOM
Grazbeni sotob, nedaj in praznik
CITAJTE, KAR VAS ZANIMA

VOLUME LI. — LETNIK LI.

RUSI ZMAGUJEJO NA CELI ČRTI

SOVJETSKA URADNA ČASNIKARSKA AGENTURA TASS OBJAVLJA POREČILO RUSKEGA VRHOVNEGA POVELJSTVA, KI PRAVI, DA JE RDEČA ARMADA DOPSELA DO KRAJA, KI JE ODDALJEN OD HARKOVA SAMO ŠE 79 MILJ. — NA TEM KRAJU SO RUSI V ENEM TEDNU VJELI 52,000 NEMCEV

Dalje pravi posebno porečilo, da so Rusi tudi zavzeli strateško matrično oporišče Kamensk, 85 milj severno od Rostova v severozapadnem koncu Kavkaza. Zadnje porečilo pravi, da imajo Rusi do Rostova samo še 75 milj.

V svojem prodiranju proti Harkovu je rdeča armada zasedla Valuški in Urazovo ter vrgla Nemce na črto, s katere so prišeli leta 1941 svojo ofenzivo. Valuški, ki je važno železniško križišče treh železniških prog, so oddaljeni 82 milj od Harkova, Urazova pa 79 milj.

Med 52,000 ujetnikti je 27,500 Bolgarov, 22,000 Italijanov in samo 2500 Nemcev. Iz tako majhnega števila nemških ujetnikov je mogoče sklepati, da so Nemci svoje vojake poslali na fronte ob srednjem Donu in na Kavkazu, kjer Rusi s treh strani prodirajo proti Rostovu.

V Berlinu že uradno priznavajo, da se nemška armada na ruski fronti nahaja v velikih težkah in da preči nevarnost, da bodo Rusi vdrti celo v Nemčijo, toda nemško vrhovno poveljstvo se ne zmeni za poročilo ruskega vrhovnega poveljstva, da je bil Leningrad osvojen, ter samo poroča o vročih bojih okoli Ladoškega jezera in na drugih krajih dolge fronte.

Rusko vrhovno poveljstvo pravi, da je rdeča armada od 13. januarja pa do sedaj na fronti pri Voronežu vplnila 170 tankov, 1700 topov, 2800 strojnic, 4000 zakopnih možnarjev, 6000 trukov, 1500 kom. 55,000 pušk, okoli 10,000,000 nebojev, 600 tisoč artillerijskih nebojev in 150 raznih skladis.

Proti Harkovu prodirajo dve ruski armadi: severna, ki je zavzela Valuški in Urazovo ter južna, ki je zavzela Novo in Pskov. Nemška armada med tem armadam je popolnoma obklobena in bo uničena.

Z zavzetjem Valuškov so Rusi presekali železnično, ki pelje od severa proti jugu in so Nemci po njej začeli svojo armado ob srednjem Donu. Ve-

čina Voronež-Rostov železnične je v ruskih rokah, ko so bila zavzeta mesta Rosoš, Milerovo in Kamensk.

S fronte ob srednjem Donu prodira ena ruska armada proti zapdu v Ukraino, druga pa južno proti Rostovu. Vzhodno od Kamenške, kjer se Donec obrne proti jugu in se nato izliva v Don, so včeraj Rusi zavzeli Bjelajo Kaltovo in imajo sedaj v poseti skoro celo železniško križišče treh železniških prog, so oddaljeni 82 milj od Harkova, Urazova pa 79 milj.

Nemški letalci pa so popolnoma drugačni in še vedno izražajo svoje trdno prepričanje, da bo Nemčija zmagala, kajti prav nič jin ni znano o tem, v kako žalostnem stanju se nahajajo nemške armade na ruski fronti.

Iz Turčije

London, 16. januarja. JIC (Radio prejemna služba.) — Turški ministrski predsednik Saradjoglu je izjavil dopisnikom relikvij londonskih časopisov, da se bo Turčija z vso odločnostjo uprla vsakomur, ki bi si hotel prilastiti le ped turške zemlje. Turčija ostaja zvezna svoji zvezi z Veliko Britanijo, a kar se tiče Sovjetske Rusije, je dodal Saradjoglu, so turški odmožnici z njim, kajti sedaj vključi vseh prisilnemu delu primanjkujo delovnih moči.

Medtem, ko posiljajo nacistički poglavarji nemške vojake v belo žrelo ruske fronte, vpije doma Goebbels, da Nemci pravzaprav še niso veliko žrtvovali ter da se od njih v resnici še ni mreže zahtevalo. S tem napeljuje vodo na svoj mlin, kajti kmalu bodo morali ljudje izvedeti, da gre Nemčiji trda in to bodo izvedeli najbolj, ko bodo morali šolarji vsako jutro na delo namesto v šolo, ter bodo morale hausfrau garanti v tovarnah in na poljih, namesto, da bi doble sužnjice iz podzemljnih delov, kot jih objavlja nacistički "novi red", po katerem bi morali postati vsi Nemci gospodje. Ljudje sosednjih delov pa nihuj sužnji.

Goebbels zadnje čase nepre-

Rumunske izgube v Rusiji

London, 16. januarja. JIC (Radio prejemna služba.) — Rumuni so ozgnili v Rusiji približno 400,000 vojakov padlih, ranjenih in ujetih. London Times poroča o nevolji rumunskega naroda, ki noče še naprej vrnati tolikih žrtv; londonski list je mnenja, da je Antonescu o priliku svojega sestanika s Hitlerjem položaj objasnil in razčistil. Nemci so zdaj osredotočili ves svoj napor na eksploracijo rumunskega petroleja, kjer so vse vrele posebno pa-one v Ploesti-u močno zastražili, ker je bilo tam že precej nemirov.

JUNAŠKI BRANILCI STALINGRADA

"Stalingrad ne sme pasti!" je bilo geslo rdeče armade. In ni padel. Slika kaže nove čete, ki prihajajo v mesto, da ga branijo.

Velika ofenziva v Afriki

Angleška osma armada, ki je pričela pred dvema dnevoma novo ofenzivo proti umikači Rommelovi armadi v Libiji, sedaj prodrije po peščenih planjavah v hrabovito Tripolitajo in ima do Tripolisa, glavnega mesta Libije, samo še 65 milj.

Angleška armada je že šla skozi Misurato, ki je edini pravni kraj za feldmaršala Rommela, da bi se postavil v

bran proti Angležem.

Tudi v Tunizijski so včeraj Amerikanci in Angleži ter Francozi imeli lepe uspehe. Angleška infanterija je obiljevila sovražni tamni in artilerijski napad in prešla v ofenzivo, prebiha osiko črto in več vojakov vješ.

United Press pravi, da je bil nemški napad zelo močan in da je bilo ubitih 800 Nemcev.

JOSEF GOEBBELS HOČE ŠE VEČ DOMAČIH DELOVNIH MOČI

Berne, Švica. — Nemčija je organizirala delovno silo nemških žensk in šolarjev, da bo mogla nadaljevati z vojno producijo. Josef Goebbels je pred kratkim po radiju naznamnil, da se bo moralno organizirati in porabititi prav vso nemško delovno moč na domači fronti.

Se se izpostavlja dejstvo, da so nazijski prigrali v nemški industriji in poljedelstvu, 6 milijonov tujcev, tedaj postaja jasno, da so iz tovarn pobrali vse voja-zmožne moške svoje lastne arapske sorte, radi česa jim sedaj vključi vsemu prisilnemu delu primanjkujo delovnih moči.

Sporedno z Goebbelsovimi govorji, je njegovo glasilo Das Reich prineslo vznemirljivo novo, ki je bolj namenjena zunanjemu svetu, kot Nemcem samim. Goebbels je vedno brenka na struno, da boljševizem ogroža svet, naci-fašisti pa se bore na življenje in smrt, da rešijo nesrečno človeštvo pred to grozo.

FRANJO BRKLJAJČIĆ UMRL V NEW YORKU

Nagloma je danes zjutraj primulin, ko je bil ravno na putu na delo, rojak Franjo Brkljajčič, kateri je bil večletni uradnik pri Jugoslovenskem konzulatu v New Yorku. Pojednik je bil primorski Slovec. Bil je mirnega značaja, ter zelo priljubljen med vsemi, ki so ga poznali. Bil je član društva sv. Janeza, štev. 57, KSK Jednote, ter društva Petar Prešeren. Truplo bo pripeljano k pogrebniški George Apostolos Inc., 455 West 43rd St., New York City.

Gleda pogreba bo še pozneje poročano.

Jugoslovanski guerilci izdelujejo lastno orožje

Washington. — Jugoslovanski guerilci že spet bolj grenijo življenje zasednim silam, ker sedaj so začeli sami izdelovati vojno orožje in poleg vojne industrije imajo tudi dobro delujočo propagandno industrijo, ki skrbi, da ljudstvo izvestvari, katerih Goebbels ne razglasa.

List "Giornale d'Italia" poroča, da imajo italijanske čete v Jugoslaviji "težko življenje", ker "da je sovražnik vse povsod". To italijansko poročilo je povzel Brazzaville radio, zvezna komunikacijska komisija pa ga je zabeležila.

Poročilo je tudi navedlo, da so guerilci razstrelili proti mri Suboticu, pri čemer je bilo ubitih 22 oseb. — (ONA.)

AMERIŠKA ZDRAVNIŠKA ASOCIACIJA OBTOŽENA KRŠENJA PROTI-TRUSTNIH POSTAV.

Vrhovno sodišče Združenih držav je 18 januarja razsodilo, da je AMA (American Medical Association) skušala blokirati gibanje kooperativnega zdravstvenega sistema, katerega so si organizirali vladni in drugi uslužnenci v Distriktu Kolumbija, ter je s tem kršilo proti-trustni zakon, zakar je bila asociacija sama kaznovana na plačitev globe v znesku \$2,500, lokalna podružnica asociacije pa bo morala plačati \$1,500 kazni.

Zadeva se je zadržala in

čakala rešitve po nižjih sodiščih štiri leta in to zato, ker na

nižjih sodiščih niso hoteli ali mogli razsoditi, da spada zdravstveni poklic med strokovne poklice ali ne.

Učeni odvetniki in drugi zagovorniki zasebne

zdravniške prakse, so porabili mnogo črnila s pisanjem razprav o tej stvari, ali sedaj je

vrhovno sodišče zaključilo, da

so bili zdravniki in asociacija,

ki je spodbujalo blokado kooperativnega zdravstvenega sistema, v tem pogledu zainteresirani predvsem za to, da prepreči porast in obstanek organizacije, katera bi jim mogla delati komercijo.

Na podlagi tega se jih lahko sodi v smislu takojmenovanega Claytona-Noris - La Guardia zakona, ki je bil sprejet za protekajoči črtanjem.

Asociacija in zdravniki so bili obtoženi slednjih prestopov:

1. Poiskovali so zaustaviti delovanje zdravstvene organizacije.

2. Članom kooperative so skrivali odrekatki zadoščajo zdravniško pomoč.

3. Ovirali so zdravnike, ki so hoteli nuditi svojo prakso kooperativi.

4. Ovirali so washingtonske bolnišnice pri sprejemanju bolnikov, kateri so bili člani kooperative.

Asociacija zdravnikov je hol

tel skrivali svoje monopolistične tendence po dnu plastičnem zdravniške "etike", pri tem pa

je vedno stremela za tem, da bi

bil edino ona nekakšen ogromen trust, kateremu bi se morala podrediti vsa javna zdravstvena vprašanja, ki bi jih reševali zdravniki na bizniski način, na podlagi zasebne prakse.

Temu je sedaj vrhovno sodišče namenilo konec, to določa

zdravniška asociacija je močna in ima velike vplive okrog ameriških avokatov in sodišč, tako da se smatra, da je skoraj nemozno navadnemu človeku

tožiti zdravnika, ki je pod okriljem asociacije, ker v sto

slnčajih morda komaj enkrat

ali dvakrat enkrat.

Prav tako je to zelo težko, ker je

zdravniška asociacija same, ker je

primislila ta rekord spremnosti svojih odvetnikov.

PREMOGARJI SE VRAČAJO NA DELO

Washington. — War Labor Board je formalno vprašal predsednika Roosevelta, naj posreduje direktno v zadevi 21 dnevi trajajoče premogarske stavke na antracitnem polju.

Skoraj istočasno pa je prislo

v Washington sporočilo, da so nekateri uniški lokalni odgovorni, da se vrnejo na delo.

Položaj pri majnah pa je o

stal kljub vsemu zapleten, ker

je več kot polovico stavkarjev

še vedno na stavki. Izkazalo se je tudi, da so bile na stavki

majne, o katerih je bilo rečeno,

da so obnovile obrat.

V Washingtonu se pričakuje, da bo predsednik posegel v

zadevo ako se stavkarji ne odločijo za vrnitev na delo takoj.

— JIC.

MOSKOVSKA PODZEMSKA ŽELEZNICA

Moskva. — Overseas News Agency objavlja zanimiv in izčrpni opis o otvoritvi novega dela podzemke železnice v Moskvi.

Najbolj zanimivi v opisu so ljudje, ki jih spotoma srča in obrv, je člankar pripomnil, da

je občno opis. V predorih, po katerih brze vlaki podliveni, je precej toplo, bolj toplo nego v hišah in stanovanjih, kjer morajo sedaj zelo hraniti s kurivom.

"GLAS NARODA"

VOICE OF THE PEOPLE

Owned and Published by Slovenian Publishing Company, (A Corporation)
Frank Saker, President; Ignac Hude, Treasurer; Joseph Lopata, Sec.
Place of business of the corporation and address of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

50th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturday, Sunday and Holidays.
Subscription Yearly \$6. Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja leta za Ameriko in Kanado \$8.; za pol leta \$4.;
za četrto leta \$1.50. — Za New York za celo leto \$7.; za pol leta \$3.50.

Za inozemstvo za celo leto \$7.; za pol leta \$3.50.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenčni sobot, nedelj in praznikov.
"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 1-1242

RAZMERE V JUGOSLAVIJI

Kako žalostne razmere prevladujejo po Jugoslaviji, nam podaja mesečnik "New Europe", ki prinaša v svoji januarski številki poročila iz raznih listov.

"Novo Vreme," 4. oktobra, 1942:

"Naznando z dne 30. septembra, ki ga je objavil generalni pooblaščenec za gospodarstvo v Srbiji, pravi, da morajo kmetje izročiti vse odvisno žito, da bodo zagotovljene 1. zaloge za srbsko prebivalstvo; 2. za nemško okupacijsko vojsko; 3. za rudarje in železničarje, 4. za policijsko silo v Srbiji; 5. za prebivalstvo Beograda in 6. da je preostanek izročen na razpolago pooblaščencu."

"Iz tega bo mogel naobražen srbski kmet pravimo soditi o neosnovanih govorilih, da je koruza zaplenjena in da bo narod trpel pomanjkanje. Ravno nasprotno: del se na to, da se nabere žito, da so zagotovljene zaloge."

List "La Vedetta d'Italia" na Reki piše:

"V Srbiji postaja položaj v edini težji. Kupna cena dinara je stalno pada, ker tiskajo vedno več bankovcev brez kovinskega krta. Po poročilu Narodne banke bo promet bankovcev kmalu dosegel 15 milijard."

"Srbija gre skozi največjo tragedijo v svoji zgodovini," pravi bolgarski list "Zora". Zmesnjava, uničenje in siromaštvo, vse to je razsirjeno po deleži."

Uradnik, ki je dokončal vseživljenje, dobiva na mesec 200 dinarjev. Kilogram svinjine pa velja 400 dinarjev, kilogram sladkorja 50 dinarjev, kilogram riže 200 dinarjev, kilogram kruha 100 dinarjev.

Iz poročila generalne železniške uprave v Zagrebu izvemo, da je bila železnica, ki veže Zagreb z osrednjo Evropo, zopet na več mestih razdeljena. Razstreljiva so bila najdena tudi na mnogih krajih železnic, ki vozijo municio v Italijo.

Urad za vojne informacije v Washingtonu je oznaril, da je prejšnji teden v Svobodni Hrvatski za laktoto umrlo 1000 ljudi, ki so do svoje smrti živel ob želodu in dresenskih kognah.

Tudi beograjsko "Novo Vreme" pravi, da so prehranili razmere v Zagrebu skrajno slabe. List, ki je glasilo izdajalca gen. Nedica, pravi, da so razmere v Zagrebu tako žalostne, da cele družine umirajo za laktoto in da je več otrok brez strehe in se potepljajo okrog ter iščejo skorjo kruha.

Kot prav švicarski list "Bund", je večina Mihajlovićevih žetnikov stalno pod orojem, drugi pa žive po vaseh in so mobilizirani, kadar je potreben. Četniki večinoma žive ob kruhu, sira in mleku. — Pošta, pravi list, prilaga samo v večja mesta.

Skoro vse elektrarne, rudnike in tovarne so Jugoslovani tako razdelili, da so Nemci in Lahi opustili vsako upanje, da bi jih mogli kdaj obratovati.

Nemški časnik Kettlein je obiskal Bosno, da bi bil priča kakih bojev med žetniki in osiškimi četami. In Kettlein poroča, kako je bila razširjena sabotaža pri pospravljanju poljskih pridelkov. Kettlein namreč poroča:

"Nikogar ni, ki bi pospravil letino. Oboroženi komunisti, ki so zosnodarji dežele, so vstavili vsako delo na polju. Ne marajo, da bi se mi Nemci okoristili z letošnjimi pridelki. Rajši vrdečke počelo na polju."

V 26 dneh n' bilo na Hrvatskem izstirjenih nič manj kot 26 vlagov, ki so večinoma vezali nemško vojaštvu.

"Deutsche Zeitung in Kroatien" z dne 15. oktobra, 1942 poroča, da so poštni uradi v Bosanskem Kobilu, Fojnici in Kiseljaku zaprti. Pozneje poročilo pravi, da sta tudi zaprti poštna urada v Begovem Hanu in v Jaju.

SIVALKE

izkušene na slišnikih: Saturn slama; dolga sezona; dobra plača.

BETTY COED
33 W. 35th STREET
12th Floor
NEW YORK, N. Y.
1-184 to 22nd (5x)

POTREBUJEMO

SIVALKE za šivati na finih slišnikih. — Dobra plača in dolga sezona. — Vprašajte pri HUMBERT & GREENE, Inc., 40 W. 37th ST., 7th Floor NEW YORK CITY 1 - 18, 19, 20.

VAN HEFLIN

ki igra glavno vlogo v filmu "TENNESSEE JOHNSON" v Astor Theatre, 45th Street in Broadway, New York.

Skrivnostno pismo

Nadaljevanje.

Pozneje sem ga videla na Dunaju večkrat v letih 1901-1910. Dolgo pa nisem zvedela, zakaj se je inž. Arh, ki je imel zelo važno službo pri upravi cesarskih posestev na Češkem, tisto za Franzia zanimal, da je večkrat prisel načas to za to na Dunaju, v одsotnosti pa je pazil manj po zastopnikih, katerih eden je bil pokojni dr. Mantuani, ki je imel službo v dvorni knjižnici. To zanimanje, ki je bilo vseeno nekakoj tajinstveno, je bil inženir Arh poprej upravitelj grada Orth a Donau N. O., katerega lastnik je bil nadvojvoda Johann von Toskana, ki je po Mayerlinški tragediji moral Avstrijo zapustiti in je pod imenom Johann Orth sed na ladji Margarita v Južno Ameriko kjer se je potopil, je po globilo mojo radovnost, vendar resno dolgo nisem zvedela.

Franz je izginil, prisel so druge razmene, potem vojna in zapustili smo Dunaj.

Moj oče in dva strica sta bila v konzularni službi. Eden konzul Pogačar v Cairo, je že davno poprije umrl, ostale je vzel avtočna vojna. Mati se je v drugi poreči s konzularnim uradnikom, kjer je tudi umrl na posledicah bolezni v vojni. Bili smo gomotno uničeni. V letu 1924 prišel v New York. Tam smo prisli polagoma v boljše mesto. Rekla je tudi, da je bil razmene in to rešil znanec iz vseh strani.

Seveda je še mnogo več, kar let, katerih je bilo več temkaj. Na družnem sestanku neke Dunajčanke, zdaj že pokojna Mrs. Wellman, ki je bila pred kakim 40 leti slovenska gledališča igralka, pod deklaracijo imenom Emmy Joch, najdemo tudi grofice von Mansfeld, ki smo jo spoznali leta 1912 v Parizu. Tam je bil tudi mož srednjih let, katerega so nekateri kljucali kratkotrimo Franzl in Franci. Pa kdo je to? Nekaj je bilo, tri hčere, so bili ljubki. Bila sem namreč nekaj časa na njihovem posestvu v Margareten am Moos, N. C. Starci so že umrli. — Kaj sem ga videval? Njegovo kuzino Moos, N. O. Starci so že umrli. Enkrat ga kohikor mi je znano, vsi živi. Baš ta človek je le predobro deloval o Franzlu, kakov tudi podrobnosti o Mayerlinški tragediji.

"Kaj za božjo voljo, ali ste dili. Mnogene, da nihče natanči Slovence?" Prijetno se mi ko ne ve, kako se je tragedija nasmehje in reče: "Sem in nizvodila in kaj je bil pravi njejsem." In to je resnica. Pozneje vstop, spada med legende. Vse je sem za dobrega spoznala. Je bilo znano, kako se je zrodil. To je Franzl, ki sem ga splošno zveznala v Konjicah in sem ga potem dobro dočakala. Ker pa je podrobnosti zveznala v Konjicah in sem ga potem dobro dočakala. Kar jih je bilo tekoma zadnjih 50 let izdanih o tej aferi. Celo ime ni prav navedeno. Namesto Mayerling ima Lanier Meyerling, torej z "e" namesto "a" kot drugo črko. Knjiga pa ima načelo nesmiselnosti in prodajevanja, da se ni treba z vesimi paviti. Omenim torej le eno. Na str. 82 trdi, da je pri begu iz Avstrije, ki se je moral vzdružiti takoj po rojstvu v letih '88 ali '89, bila izplačana poduprinska veča stotisoč avstrijskih kron. Lahko pa je ugotoviti dejstvo, da Avstrija v istih letih sploh še ni imela kronske veljave. Takrat so še bili goldinarji in krajcarji. Krome in halerji so bili izdani sede v letu 1893. Mogoče se tega spominjate, da ne, Vam to potrdi lahko vsak starejši človek, ki je v istih letih bival v zdaj propadli Avstriji. O tem se je lahko prepričali. Podobno je z vsemi publikacijami, ki se bavijo z Mayerlinško tragedijo, dasi so nekatere, kakor na primer ona o pokojne grofice Marie Larisch, Berlita Harding in še nekaj drugih, mnogo previdnejše izdelane. Izmed vseh teh avtorjev je menda Larisch (rozena princesa von Wallersee) edina, ki je resnico res vedela. Toda tudi pri njej je veljalo: Resnico vedeti je eno, isto pa budi dokazati — to je vse kar drugega. Zato se je skrbno izogibala navesti dokaza. Vedela je, da njej niso bili dostopni.

Še bolj dober sebi in svemu dragim, zavaruj se pri najbolj, poslani in nadoljavnih podprtih organizacijah. KRANJSKO-SLOVENSKI KATOLIŠKI JEDNOTA, kjer se lahko zavarujete za varstvo, razne poškodbe, operacije, proti bolezni in onemogočnosti.

Najboljšo Garancijo Zavarovalnine Jamči Vam in Vašim Otrokom

KRANJSKO-SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

Najstarejša slovenska podpora organizacija v Ameriki ... Posluje že 48. leto

Glančev 37.800

Premoženje \$5,000,000

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA 127.24%

Če boste dober sebi in svemu dragim, zavaruj se pri najbolj, poslani in nadoljavnih podprtih organizacijah. KRANJSKO-SLOVENSKI KATOLIŠKI JEDNOTA, kjer se lahko zavarujete za varstvo, razne poškodbe, operacije, proti bolezni in onemogočnosti.

K. S. K. JEDNOTA spravljena moč in časne od 18. do 68. leta: stroka pa takoj po rojstvu in do 18. leta pod svoje skrblije.

K. S. K. JEDNOTA izdaja najmodernejše vrste certifikate, poslanje dobe od \$250.00 do \$5,000.00.

K. S. K. JEDNOTA je prava mati vodja in sicer. Če je njej dan ali časnica te možnosti in hrgate katoličke podprtne organizacije, pritrdi se in pristopi takoj.

Za pojasnila o zavarovalnici in za vse druge podrobnosti se obrnite na uradnike in uradnike krajevnih družev.

K. S. K. JEDNOTA, ali ne na:

GLAVNI URAD
351-353 No. Chicago Street, Joliet, Illinois

SONART REKORDI

Lepa Melodije!

St. M571—Na Marijanca, polka
Kje so moje rodice
Marička pega—polka
Dugueme University tamburice orkester

St. M575—Terorica polka
Na pianincu—valček
Jerry Koprišek in orkester
Za toč. conki in cene plošč se
obrnite na: JOHN MARSICH,
Co. 251 W. 42nd St., New York.

RAZGLEDNİK

Piše Anna P. Krašna

DVA FESTIVALA

Preteklo nedeljo in pondeljek večer smo imeli v New Yorku priliko posjetiti dve lepi koncertni priredbi, slovensko in vseslovensko. Obe sta bili dobro obiskani in iz moralnega vidika sijajno uspeli prireditvi.

Naša slovenska prireditve, katero so s pomočjo naših pevskih zborov. Tamburasev in posameznih talentov podala, odnosno priredila Združenja slovenska društva v New Yorku, je bila obdržavana v Arlington Hall, na Osmi cesti, ter jo je posetilo okrog 500 ljudi. Bilo so to naši rojaki iz New Yorka in okolice, a imeli smo tudi goste iz drugih krajev, kakor Rudolf Premru iz Connecticuta, Bizjak in druge iz New Jersey, Mikulaš ter njegovo družbo iz Cherry Valley, N. Y., slovenske fande-vojake iz bližnjih taborišč, število naših jugoslovenskih mormarjev, itd.

Program je bil bogat in razpoložen, ki ga je ustvaril meddeleženec, ki je pričal, da so imeli vse skupno nastop pevcev zborov "Slovena," "Domovine" in "Tamburasev", ter končni skupni nastop vseh pevcev in pevki, ter vseh narodnih nos, pri pesmi "Hej, Slovenci!" Slika na odrju je bila pestra in vsa dverana je bila glasno in zanesno to lepo slovensko himno, ki vedno znova vlivajo v dušo ponos Slovanom, pa naj jo započijo Slovenci, Rusi, Poljaki, ali kdor koli.

Vsiček užitka je bil skupen nastop pevcev zborov "Slovena," "Domovine" in "Tamburasev", ter končni skupni nastop vseh pevcev in pevki, ter vseh narodnih nos, pri pesmi "Hej, Slovenci!" Slika na odrju je bila pestra in vsa dverana je bila glasno in zanesno to lepo slovensko himno, ki vedno znova vlivajo v dušo ponos Slovanom, pa naj jo započijo Slovenci, Rusi, Poljaki, ali kdor koli.

Zdaj pa naši posamezni talenti — kdo bi pozabil ljubko naših mladih harmonikatov v marodnih noših. Johni Grill in Charles Penko na vsaki strani, Mary Grill v sredini so nam jih urezali nekaj lepih in pristnih, da bi občenstvo najraje rajo ob zvokih njihovih harmonik. Kako pričlubljen je med nam in ta godbeni trio, je bilo razvidno iz odobravljana, ki so ga želi za slednji podan.

Pesljeva Josephine je obogatila program s pesmijo in umetnim plesom. Kot začaranji smo sledili njenim lagodnim in uravnim plesnim kretanjem, ter vrtila in sušila se je s preciznostjo in zavetostjo, ki je zmagala Ameriko in zmaga zdrževala narodov, zato je poskrbajo, da smo vedno v povod opozorjeni na temeljno potrebo, v kateri se danes nahaja naša nova domovina.

Naši Tamburasi so poskrbeli, da je bil program pestrejši, ker so najprej nastopili sami z Ameriško himno in "Lepa domovino", potem pa smo poslušali prijetno melodijo z njihovih skupnih skupno s pevci.

In naši pevci! Skoro ne vem kaj naj zapisem o njih; občenstvo jih je samo nagradilo z zelo toplim odobravljajem. Vrstila se je pesem za pesmijo in vsaka je bila zapeta s takim zanimanjem, da je vseča v kateri so bili najboljši. In vmes je bila še ta posobnost, da je z moškim zborom v pesmi "Danici" nastopila naša mlada pevka, Ann Kenic, katere glas se je dvigal iznad krepkih moških glasov, ter vpadal v njih glasove, kakor bi se oglašal slavček v logu v zgodnjem pomladnem jutru.

Zbor "Slovan" je s to točko podal nekaj izredno lepega in melodičnega. Ko konča, bi vsekaj naredil videl, da bi kar nadaljeval. Toliko o našem Festivalu — našem nadaljnjem, da podam par vtipov, ki sem jih od

V VASI BLIŽINI JE ROJAK, KI NI ŠE NAROČEN NA SLOVENSKI DNEVNICK. ... MOT ZAVEDNI SLOVENEC, ALI MU NE BI IZROČILI TO ŠTEVILKO V SVRHO, DA SE NAROČI.

Kanadski Vestnik

Poročila iz raznih naselbin, kjer bivajo in delajo Slovenci

Preveč delavcev v vojnih industrijah

Kakor pričajo zadnji pregledi v industriji in konstrukciji, je zdaj že tu in tam opaziti delen zastoj v vojni industriji ter pri gotovih konstrukcijskih podvezjih. Izgrali so, da bo v aprili položaj v tem pogledu tak, da bo na razpolago odvisnih delavcev, kar pomeni, da bi bilo zelo nesposašno, ako bi bili na polju zlatih rudnikov ustavili obrat docela, kakor je to hotela administracija v Ottawi, ki pa tega ni izvedla, dasi je premier Mackenzie King v mesecu oktobru lani izjavil, da je

dal ukaz za nadaljnjo omejitev proizvodnje zlate rude

Omejitev proizvodnje ali kompanija zlate rude je vkljub temu dokaj škodovala prizadetim okrajam, četudi ni bila izvajana na načrtu popolne omejitve kot se je namernovalo.

Priporočljivo je bilo tudi, da bi bilo dovoljeno rudnikom po vsej deželi in ne samo v govtih krajih, kot Manitoba in Western Ontario, da zapošljijo delavce, katerih ne potrebujejo več v vojni industriji ali kateri niso točasno zaposleni. Ta akcija, skupaj z gornjimi priporočili bi vsaj nekoliko odškodovala prizadete kraje na polju zlate rde, istočasno pa bi bila tudi vsej deželi v korist.

Ije starih rudnikov in obnovjanje novih, kjer bude naslo delo in zaslužek mnogo mož, ki se danes nahajajo v vojski službi.

Priporočljivo je bilo tudi, da bi bilo dovoljeno rudnikom po vsej deželi in ne samo v govtih krajih, kot Manitoba in Western Ontario, da zapošljijo delavce, katerih ne potrebujejo več v vojni industriji ali kateri niso točasno zaposleni. Ta akcija, skupaj z gornjimi priporočili bi vsaj nekoliko odškodovala prizadete kraje na polju zlate rde, istočasno pa bi bila tudi vsej deželi v korist.

Kanada morda sprejme Rumlov načrt

Po nekaterih okrožjih v Kanadi in tudi v uradnih krogih se razpravlja o načrtu za plačevanje dohodniškega davka, kakor si ga je zamisil Beardley Rumli, ki je član zakladniškega sveta Združenih držav.

Njegov program omogoča plačevanje dakov sproti, kar bi pomenilo, da bi delavcem, ki morajo plačati dohodniški davek, ne bilo treba zaiti v dolgo, kadar je treba plačati dohodniški davek.

Delaveci se morajo v mnogih slučajih zadolžiti, če hočejo plati davek po sedanjem sistemu, ki zahteva, da se mora plačati ves davek naenkrat. Delavca morda včasih zaloti bolezni v družini ali kaka druga nesreča in nezgoda pa se tako pripeti, da ne more plačati davek iz svojih dohodkov, ampak se mora zadolžiti. Če se potem pripeti da zadolženi družini umrje oče, ima država pravico izterjati davek, katerega sme vzeti od davekoplakačevcev lastnine ali posestva. Naravno to poveča družini finančne težkoce.

Boljše bi torej bilo, če bi delaveci plačevali svoj dohodniški davek vsaki mesec in sicer naj bi se ta davek odvzel od njih plače.

Tak način plačevanja bi bil praktičen z ozirom na to, da bi delaveci plačevali davek na tekoče dohodek in ne na dohodek prejšnjega leta, kateri ima vlagata pravico izterjati ne glede ali je delavec v tekočem letu finančno dovolj podprt, da delaveci lahko plačajo ali ne.

Nekatera okrožja so se že

AKCIJA ZA RUSKO POMOČ

Kakor je razvidno iz tozadnevnega poročila, imajo v okrožju Kinkland Lake odber za Rusko pomoč. Sicer pa so lokalne organizacije že prej bile aktivne v tem oziru in so prispevale edene vsote v te namene.

Zidovska lokalna organizacija je prispevala v Aid-to-Russia sklad pred nedolgo \$650 in ravno tako je daroval lokalni United War Fund tisoč dolarjev v novo organizirano akcijo za pomoč Rusiji. Listi v Toronto so pisali, da so ljudje iz Kirkland Lake-a bili zelo dojemljivi v pogledu prispevanja za rusko pomoč.

Localne ruske in druge slovenske skupine se že dolgo na delu za nabiranje prispevkov v pomoč Rusom. V ta namen so bili prirejeni koncerti, tombole in slične prireditve, katerih časti dobrot je bil prispevan za rusko vojno pomoč.

Edward Fournel, ki je priznal, da je ukradel v rudniku, kjer je bil zaposlen, za \$153 čista zlata, je bil obsojen na tri meseca težkega dela. Za majhno kazeno se je imel zahvaliti svojemu zagovorniku, ki je domniku povedal, da ima mož doma bolno ženo in dva otroka, ter da je kradek zlato zato ker mu je to pomagalo da je plačal bolnišnicu.

Moža so aretirali, ko je prišel nekega dne iz rudnika in so pri njem dobili zlato. Priznal je takoj, da ima nekaj zlata tudi doma. Njegova poštenska izpostava je na sodišče vplivala, da mu niso naložili večje kazni, in je bilo pri volji upoštevati njezine družinske razmere.

UBIT NA PODzemski ŽELEZNICI

Mornar Aleksander Graham iz Kanade, je padel, ali skočil v New Yorku pod vlak podzemne železnice in je bil na mestu ubit. Spoznan je bil po papirjih, ki so jih našli pri njem.

THE NEW ENCYCLOPEDIA of MACHINE SHOP PRACTICE

Sloveni mani profesor na Stevens Institute of Technology v angleščini George W. Barnwell

SPISANA V ANGLESKEM JEZIKU

ZNIZANA CENA za koračnico

SOLDIERS ON PARADE

Kej tell, da se čim bolj razlikajo

PIANO HARMONIKO

prizem

koračnica

“MLADI VOJAKI”

je Mr. Jerry W. Koprišek uredil z talentom, da rojati lahko dober glasbo po mlazni emi, to je

Sedaj 35c

Dra komada za 70 centov.

Naročite lahko tudi pri:

Slovenic Publishing Co.

216 West 18th St., New York

"BLED MUTUAL" BENEFIT SOCIETY

KIRKLAND LAKE, ONTARIO, CANADA

Statement for the Year 1942

	Debit	Credit	Balance
12.31.1941 Bank balance and Cash on hand			\$9697.74
JANUARY			
1.1.42 Doctor's attention	\$ 27.00		9670.74
1.6.42 Sick benefit	1.50		9669.24
1.20.42 Fees		\$14.00	9655.24
" Fees		25.00	9700.24
" Junior fees		1.12	9710.32
1.28.42 Fees		26.50	9736.82
" Fees		79.05	9816.82
1.28.42 Sick benefit		17.50	9817.32
" "		26.00	9792.32
" "		18.75	9790.17
" "		38.25	9740.42
" "		36.00	9704.42
" "		35.00	9669.42
" "		24.00	9645.42
" "		24.50	9620.92
" "		18.25	9604.32
" "		42.00	9562.32
" "		18.00	9544.32
1.28.42 Sec. wages, stamps, ad. G.N.	61.00		9482.71
1.30.42 Fees		64.75	9447.96
" Fees and Junior fees & adm.	145.34		9692.90
" "		62.75	9755.55
" "		36.00	9790.55
1.31.42 "		10.00	9688.55
FEBRUARY			
2. 1.42 Fees	30.00		10.025.55
2. 9.42 Bonds	16.00		10.011.55
2. 9.42 Sick benefit	68.00		9345.55
2.10.42 Typewriter	46.00		9887.55
2.10.42 North News print. stationeries	12.00		9782.59
2.23.42 Sick benefit	105.00		9743.54
" "		38.75	9461.84
" "		62.00	9480.54
" "		38.00	9221.54
" "		183.15	9458.00
" "		11.25	9446.84
" "		62.00	9394.84
2.23.42 Sec. wages, stationeries	38.80		9360.00
2.23.42 Sick benefit	40.00		9241.00
2.23.42 Fees		25.00	9204.00
2.23.42 Sec. wages, book, stationeries	93.50		9200.50
2.23.42 Sick benefit		75.00	9404.00
" "		62.50	9487.50
" "		14.00	9451.50
" "		29.50	9511.00
" "		64.00	9675.50
2.28.42 Fees		194.10	9771.00
" "		200.50	9721.50
" "		17.00	9983.19
2.23.42 Sec. wages, binder, sta. post.		25.00	9241.00
2.27.42 Fees			108.50
2.23.42 Sick benefit			87.75
2.23.42 "North. News" printing			80.00
2.23.42 Sick benefit			70.00
2.23.42 Fees			54.00
2.23.42 Sec. wages, binder, sta. post.			9806.98
2.27.42 Fees			10.025.55
2.23.42 Sick benefit			18.75
2.23.42 "North. News" printing			15.00
2.23.42 Sick benefit			20.00
2.23.42 Fees			30.00
2.23.42 Sec. wages, binder, sta. post.			9796.98
2.27.42 Fees			10.025.55
2.23.42 Sick benefit			5.37
2.23.42 Sick benefit			18.00
2.23.42 Stationeries			9858.55
2.23.42 Fees			3.78
2.23.42 Sec. wages, binder, sta. post.			9855.07
2.27.42 Fees			79.50
2.23.42 Sick benefit			21.50
2.23.42 Fees			50.00
2.23.42 Sec. wages, binder, sta. post.			10.005.72
2.27.42 Fees			109.50
2.23.42 Sick benefit			215.00
2.23.42 Fees			261.50
2.23.42 Sec. wages, binder, sta. post.			10.504.58
MARCH			
3. 9.42 Sick benefit	12.50		9670.00
" North. News print. station.	10.00		9660.16
" Sick benefit	22.50		9637.00
3.14.42 Sick Benefit	21.25		9616.41
" "		15.00	9601.41
3.23.42 Rent	8.00		9819.41
" Rent, postage S-B	2.00		9814.41
" Sick benefit	43.00		9775.52
" Advert. "Novos"	8.75		9727.52
3.24.42 Salaries, postage	50.00		9688.77
" Fees	30.25		9638.49
3.25.42 Fees		1.50	9620.99
3.26.42 Fees		20.50	9710.49
3.27.42 Fees		75.00	9782.40
" "		64.25	9850.24
" "		60.50	9910.74
3.28.42 Fees			

Islandski ribič

ROMAN — Spisal PIERRE LOTI

51

Koraki so se ustavili pred kočo, in potem je bilo čuti stopinje po kamenitih stopniščah, ki so vodile do vrat.

On, — O, nebesa, on! — Potrkal je, kdo bi mogel biti, če ne on? — Skočila je s postelje, bosonoga. Čeprav je bila že toliko doli kakor ubita skočila je vendar hitro kakor mačka peoti vratom ter razprostila roke, da objame Jana. Brez dvoma je prišla "Leopoldina" po noči ter se ustavila v zalivu pred Pors Evenom — in on, on je hitel k njej. Vse to je šinilo očiskoma skozi njene možgane. In že je stala pri vratih ter si do krvi odgrnila prste na trde mzapahu, ki ga je hotela v nagnici odmakniti.

Ah — kakor okamenela je obistala na pragu, glava se ji je sklonila globoko na prsi. Njene lepe blažne sanje so bile pri kraju. Blj je samo Fantee, njen sosed. Ne, o Janu ni bilo duha ne slinha. Raznemela je to hipoma, in čutila je, kako se je pogrenila iznova v isti globoki prepad, isti črni obup, v katrem je bila že ravnonakar.

Ubogi Fantee se je začel opravičevati. Njegova žena je bila bolna in sedaj mu je zbolel še otrok v zibeli; zadušiti ga hoče. Prišel je preosit sosedo pomoći, sam pa poteče v Paimpol iskat zdravnika.

Kaj je njej na tom, njej! V lastni bolečini ji je zamrzlo sočetje za tujo nesrečo. Zgrudila se je na klop ter gledala strme predse, kakor mrtva, ni mu odgovorila, ni ga poslušala, ni ga pogledala. Kaj je njej do tega, kar ji pripoveduje ta človek?

Razumel je; uganil je, zakaj mu je tako hitro odprla vrata, in žal mu je bilo, da ji je povzročil bolest.

Ječjal je nekaj v izgovor:

"Res, vas bi ne bil smel nadlegovati vas..."

"Mene," mu je naglo prekinila beseda, "in zakaj ne mene Fantee?"

Hipoma se ji je vnila zavest, kajti ni se še hotela kazati ljudem obupane, nikakor ni hotela tega. In potem, tudi njej se je zasmilil Fantee; oblekla se je ter šla za njim. Zibrala je še toliko svoje moči, da je čuvala ob otrokovem zibelki.

Ko se je vnila krog štirih zjutraj domov, je za trenutek naspala na postelji, ker je bila zelo utrujena.

Toda oni trenutek breznejne radosti je pustil v njenih možganih sledove; sledove, ki so vplivali na njeno spanje. Komaj je nekaj trenutkov dremala, ko se je hipo stresla ter se prebudila. Dvignila se je na pol pokonca, kakor bi se nečesa spominjala — kakor da je zopet začutila svojega Jana tu. Iskala je med zmedenimi mislimi, ki so ji prihajale v trudno glavo, iskala je, kaj bi to bilo.

Ah ne, Nič! — Nič, samo Fantee.

In zopet se je pogrenila v isti breznejni prepad. Ne, nič se ni izpremenilo v njenem temnem, brezupnem pričakovjanju. In vendar, ker ga je čutila tako blizu, ji je bilo, kakor da se je izlilo nekaj od njegovega bitja ter plava krog nje. Bilo je to, kar imenujejo Bretonci "znamenje." In poslušala je še poznejše na korake, ki so se čuli zunaj, čutila je, da morada pride nekdo, ki bo govoril o njem.

In v resnicu, ko se je zdolnilo, je vstopil Janov oče. Snel je čepico, da so se videli njegovi lepi beli lasje, ki so bili kodasti kakor sinovi, ter sedel poleg Marijetične postelje.

Tudi njemu je stiska, l bojazen sreč, kajti Jan je bil njegov prvorjenec, njegov ljubljenc, njegov ponos. Ali ni se obupaval, ne, on ni se obupaval. Tisto, ljubezni je začel tolažiti Marijetico, oni, ki so se poslednjem vrnili z Islanda, so veli govorili o gosti megli, ki je utegnila zadržati ladjo. In potem se je rodila še druga misel v njegovi glavi; morda se je ladja ustavila na daljnjih otokih Feroe, ki leže ob morski poti Islandeve, toda zelo daleč, tako da rabijo pisma dolgo, dolgo, predno pridejo od tam na kopno. Tudi njemu da se je že to pripetilo, pred štiridesetimi leti, in njegova uboga pokojna mati je že dala za mašo, ki se je brala za njegovo dušo. Tako dobra ladja, kakor "Leopoldina" skoro še nova, in pa taki krepki mornarji kakoršni so bili na krovu.

Stara babica Moan je šepala krog njiju ter zrnajala, z glavo. Obup mlade neveste ji je bil skoro vrnil moč in svežest misli; vodila je gospodinjstvo ter se do časa do časa zagledala v malo sliko svojega Silvestra, ki je bila že vsa porumenata sred mrtvaškega vanca iz črnih jagod. Ne, odkar ji je ugrabilo more zadnjega vnuka, ni nič več verjela na kako vrnitez mornarjev. Molila je k Devici samo še iz strahu, samo s svojimi ubogimi, velimi učnimi, v srcu pa je čutila samo še srđ do nje, niz zaupanja.

Marijetica pa je željno poslušala te tolažilne besede; nje ne veške, črno obrobljene oči so gledale globoko, in ljubeče na tega starška, ki je bil tako podoben njenemu Janu. Za to, da je bil on tu pri njej, se ji je zdelo, kakor bi jo varovalo pred smrtnjo in čutila se je mirnejše in nekako bližje svojemu držemu. Njene solze so začele padati tiše, čutila se je malo olajšana in molila je goreči k Mariji, morski zvezdi.

Morda je bila ladja, kaj poskodovana, pa so se ustavili na onih otekih, da jo popravijo; to je bilo res lahko mogoče. Vstala je, pogladila si lase, ter se vlečela, kakor da bi utegnil Jan v kratkem vstopiti. Gotovo ni bilo še vse izgubljeno, še njegov oče ni se izgubil vsega upanja. In začela ga je iznova pričakovati.

Res je bila jesen, pozna jesen, noč temne in žalostne. Zgodaj že je postajalo vse črno v stari slammati koči, črno tudi zaokrog po stari bretonski zemlji.

Dnevi so bili podobni le še polmraku. Brezkonone megle ki so se leno vlačile nad zemljijo, so potemnile včasih hipoma nebo, četudi opoldne. Veter je šumel neprestano, bilo je, kakor da buče v dajavi velike orglje, ki igrajo zlobno, obupne melodije. Včasih pa se je približalo to prav do rta ter zelo tuliti kakor divje zveri.

Marijetica je blejda bolj in bolj. Začela je boditi upognjeno, kakor da se ji je že dotaknila starost s svojimi ledeniimi petutmi. Pogostokrat je jemala v roke Janove stvari, njegovo lepo poročno obeko. Odvijala jo je in zopet zavijala, kakor bi bila umobolna — zlasti si je dala mnogo opraviti z jopico iz

ZUPAN LA GUARDIA OBNOVIL VOJNO PROTI IGRALNICAM.

Newyorški župan La Guardia je v svojem tedenskem radijskem govoru iz mestne hiše predsteklo nedeljo zopet ostro ozigosal posjecevalce denarja, ki iziskajo brezvestno visoke obresti iz delavcev, katerim posojajo manjše vsote. Tem tükom, je dejal župan, bi moral stopiti na piste država s tem, da bi sprejela postave, ki bi da bi sprejela postave, določajoče, da ne sme nillče računati več kot 6. odst. letnih obresti na posojeni denar.

Dalje je župan La Guardia trdo prijel one, ki ga kritizirajo zaradi prepovedi obdrževanja igralnic, kot "bingo", itd. Prečital je pismo od 13 letne deklice, ki mu je poslala pritožbo, da njena mati često zapravi denar, ki bi moral služiti za prehrano otrok, pri igranju "bingo." Deklica se je pritožila, da so njeni bratci in sestričice mnogokrat lačni zaradi te materine strasti do igranja tombole.

"Zelo neprjetno je," je rekel župan, "sedeti takoj pri pisalni mizi in čitati takale pisma. Spričo teh pism tudi vztrajam pri moji dočobi, da morajo igralnice izginiti, ter pozirjam vse očitke in napade, ki letijo name, ter skušajo z lačni ovirati prizadevanje policijskega departmента pri zatiranju igralnic."

"Mala moja deklica," je nadaljeval župan, "le piši in sporoči mi, kje se skrivajo 'bingo' igralnice, ter skribi za tvoje bratce in sestričice, jaz pa bom skribel, da bodo te igralnice skoraj zaprte. Kar povej mi kje se nahajajo."

Župan je navedel tudi slučaj delavca, ki si je izposodil pri posjevalnicu denarja \$277 in to v mesecu juliju 1940. Do 1. januarja tega leta je mož plačal \$23 na obrestih na to posojilo, klub temu pa si je posjevalec zagotovil pravico do obdobja delavčeve plače v svrhu povrnitev obresti in glavnice, katera še vedno znaša \$259. Župan je dejal, da posjevalnica nazivajo to "business" on je rekel, "da vsak businessman" vzame take visoke obreste za posojeni denar, sploh ni businessman, ampak navaden požašen oderuh."

Župan La Guardia je ob prisliku govora v nedeljo tudi okrepil novoorganizirani "Biro za sestanke", potom katerega naj bi se seznanjali osamljeni vojaki z dekleti in osamljena dekleta pa z vojaki, mornarji itd. Župan je pojasnil, da ta "biro" ni priznat po mestnih oblastih, ter tudi ni odobren po newyork-

modre volne, v katero so se bili včasih oblike njegovega telesa. Kadar jo je položila na lahko na mizo, se je sama od sebe vzbocila, kakor da so tam Janove rame in prsi. In tako jo je slednji položila čists samo v predel omare.

Pustila jo je popolnoma pri miru, da bi čim dalje ohranila te oblike.

Vsak večer so se dvigale iz tal hladne megle. Tedaj je gledala skozi okno tja po žalostni planjavi, kjer so začeli vstati tu pa tam nad slammati strehami, oblački belega dima; vse te tipe koče so se bili včasih možje, kakor ptice selivke ki pribreži pred mrazom. In pri marsikaterem onih ognjišč so potekali sedaj srečni večeri, kajti po celi deželi Islandeve se začenja z zimo nova pamlad ljubezni.

Krčevito se je oklenila misli, da je morda ostal na onih otokih. V srcu ji je postal še slaboten zarez upanja, in čakala ga je, čakala.

* * *

Vrnili se ni nikdar več.

V avgustovi noči, sredi besnih valov, tam ob temnem Islandu, tam je praznaval svojo poroko z morjem.

Z morjem, ki ga je bilo nekoč tudi vtredilo. Morje ga je zibalo, tam je vzrastel v krepkega mladeniča — in potem ga je pogolnilo, zahtevalo je zase moč njegovih najboljših let. Globoka skrivnost je zakrivala to grozovito poroko. Temni oblaki so hiteli v divjem begu nad glavnimi, kakor nemirna zagrinjala, ki so bila razpeta, da zakrijejo skrivnost. In nevesta se je oglasila, odprla je vse vire svojega glasčega šumena, da bi udružila ženinove krike. — On pa se je spomnil Marjetice, svoje žene od mesa in krvi, in bojeval se je kakor gigant proti tej mrtvaški nevesti. Branil se je, a slednji se ji je moral vdati. Razprostrl je roke, da jo sprejme, in zavplil je kakor ranjena žival. In usta so se mu napolnila z vodo, raztopila so bili, ki so mu otrpnila v tem trenutku za vselej.

In na tej svadbi so bili vsi, ki jih je bil nekoč povabil. Vsi, razen Silvestra, ki je bil odšel v one čarobne vrtove, kjer je že spal smrtno spanje — daleč, na drugem koncu zemlje.

KONEC.

"...help me win My Victory"

"Kako sem vedno v preteklosti zatrjeval, tako tudi sedaj ponavljam — nič mi ni bolj pri srcu kot zdravje naših otrok, mladih mož in žena. Za meno je to domača frontna črta državne obrambe.

"Trdno se zavedam, da je treba pospedito delo National Foundation in veseli me, da si organizacija vzame moj rojstni dan leta 1943 kot kampanjo za zbiranje sklada.

"Z največjimi željami k uspehu kampanje, ostjam

Franklin D. Roosevelt

FIGHT INFANTILE PARALYSIS

V SAKO LETO na tisoče otrok postane žrtev otroške paralize. Na vas se obrača za pomoč v borbi, da se jim vrne zdravje in moč — da jim je vrnjeno neprecenljivo bogastvo — njihovo zdravje!

Amerikanci niso bili nikdar gluhi do svojih otrok. Tudi SEDAJ ne bodo gluhi!

Pridružite se tej borbi! Pošljite svoj prispevek še danes! Poščete pobiralce in podignite svoje priatelje za to plamenito stvar!

Zapomnite si: — VSE TO JE ZA OTROKE — KJERKOLI SE NAHAJAJO.

SODELUJTE V BORBI PROTI OTROŠKI PARALIZI S TEM DA DARUJETE NEKOLIKO V TA SKLAD!

President Roosevelt

The National Foundation for Infantile Paralysis
342 Madison Avenue, New York, N. Y.

Dear Mr. President:

I want to enlist in the fight against infantile paralysis.

I enclose \$_____ as my contribution.

Name _____

Address _____

City _____

State _____

Send me _____ signature sheets
(25 names on each) so that I may enlist my friends in this great cause.

Space Contributed by "Glas Naroda", Slovene Daily

The Celebration of the President's Birthday for THE NATIONAL FOUNDATION FOR INFANTILE PARALYSIS

uciteljici nista prišli dovolj stvari kot oče, ki ne vidi rad, se ne strinja z načinom seznanjanja tega novega biroja in ravno tako se ne strinja župan.

Župan si je privočil časopise, ki radi na široko razglasjujejo kaže senzacionalne in pikantne vesti ter zadeve. Imenoval sicer ni direktno kak se specilne zadeve, toda bilo je razvidno iz njegovih besed, da ima v mislih sodno zadevo film skoga igralca Frédéric Flynn, kateri se sedaj pred sodiščem zagovarja zaradi obdelitve po silstva dveh mladih deklet. La Guardia je rekel, da opozarja

brem stanju, popravite sami male razpoke ali obnovite mesta. Lahki popravki se morejo izvršiti doma s pomočjo gumenjev krp, ki malo stanejo.

Anna P. Krasna.

DOMAČA FRONTA.

(Nadaljevanje s 3. str.)

wročino, solno svetlobo, oljenina sliščivo in katranom, kakor na svetujo vsem urad za upravljanje cen.

Vaša dolžnost je paziti na to da to, kar imate, trajca čim dalej — vsled boljše oskrbe in domačega popravljanja," pravi OPA. Voja v Pacifiku je pretrgala vire skoraj vsakega koščka našega surovega gumija.

Tekorekoč ves gumij, ki ga še imamo, in umetni gumij ki smo ga v stanu pridelati, se mora uporabiti za vojne potrebe.

Za shrambo gumijev predmetov naj služijo hladni, temni prostori, proč od cevi za gorivo, paro in vroči zrak. Vsle gorkote in solno svetlobo, oljenina sliščivo in katranom, kakor na svetujo vsem urad za upravljanje cen.

Prvotno je bilo namernavano to veliko delo izdati v petih knjigah, toda slednjih izšlo v eni samo knjigi, ki pa pri vsem svojem skrenjenju prinaša POPOLNI POPIS ŽIVLJENJA AMERIŠKE DIVIČINE.